

**Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра обліку і фінансів**

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної ради
факультету протокол №1 від 26.08.2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Декан факультету
інформаційних технологій та економіки
_____Тетяна ШТЕРМА
26 серпня 2025 року

**СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Менеджмент»**

Освітньо-професійна програма:	<u>Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> <u>D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u>
Галузь знань:	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> <u>D «Бізнес, адміністрування та право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>Інформаційних технологій та економіки</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	Штерма Тетяна Василівна, доктор економічних наук, професор
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/rektorat/</u>
E-mail:	<u>sht.tatjana@gmail.com</u>
Консультації	четвер з 10.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Підготовка, ухвалення і реалізація менеджерами ефективних управлінських рішень вимагає від них комплексу знань щодо класичних підходів та інноваційного інструментарію управління. Оскільки вектор діяльності менеджерів охоплює управління як організаційною, так і функціональною складовими діяльності організації та повинен враховувати загальні закономірності розвитку ринкового середовища, опанування майбутніми фахівцями цієї професійної специфіки доцільно реалізовувати на описовій та аналітичній базі діяльності сучасних організацій. Такий підхід дозволяє набувати фахові компетенції шляхом імплементування отриманих теоретичних знань в управлінські рішення щодо діяльності реальних вітчизняних та зарубіжних організацій. Враховуючи це, опанування майбутніми фахівцями класичного функціонального та процесного підходів до управління з імплементацією новітніх підходів є надзвичайно важливим завданням для формування нової генерації менеджерів. Наукові та прикладні дослідження з проблематики менеджменту демонструють, що ця тема є достатньо популярною у вітчизняній та західній науці.

Освітній компонент «Менеджмент» є складовою навчального плану і є обов'язковим для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) і містить 4 кредити. Форма контролю- екзамен.

2. Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Менеджмент» є підготувати майбутніх фахівців, які зможуть керувати людьми, ресурсами та процесами для досягнення цілей, а також забезпечити цілі сталого розвитку «Green skills», тобто знання, здібності, цінності та погляди, потрібні для життя, розвитку та підтримки ресурсощадного суспільства; усвідомити сутність основних понять і категорій науки управління та загальних закономірностей формування, функціонування й розвитку систем управління, отримати фундаментальні знання про зміст та процеси реалізації функцій управління, а також розвиток та закріплення навичок використання загальних, прийомів, способів та інструментів управління, що виправдали себе на практиці, і створення належної бази для вивчення у майбутньому дисциплін функціонального менеджменту.

Завданнями дисципліни «Менеджмент» є вивчення теорії та сутності менеджменту, ознайомлення з поняттями, функціями, видами та об'єктами менеджменту, розуміння принципів управління організаціями та їх підрозділами, розвиток практичних навичок, встановлення цілей та розробка стратегій їх досягнення, структурування робочого процесу, розподіл ресурсів та визначення відповідальності, мотивація співробітників та надання їм напрямку для досягнення цілей, оцінка результатів та коригування діяльності для досягнення поставлених цілей, розвиток навичок приймати ефективні управлінські рішення, управляти персоналом та забезпечувати прибуткову діяльність підприємства.

Предметом дисципліни «Менеджмент» є загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвитку системи управління організацією, управлінські відносини.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- суть менеджменту і його функції;
- ознаки діяльності менеджера;
- вимоги до особистості сучасного менеджера;
- загальну характеристику організації, розвиток та еволюцію науки управління;
- суть процесу ухвалення рішень, основні етапи ухвалення управлінських рішень, фактори що впливають на процес ухвалення рішень, методи обґрунтування управлінських рішень;
- функції управління, складові організаційної діяльності, класи і типи організаційних структур, їх переваги і недоліки;

- змістовні та процесуальні теорії мотивації; теорії лідерства, влади і керівництва, моделі управління;
- поняття комунікації, процес та методи комунікацій, перешкоди комунікацій;
- поняття ефективності управління;

вміти:

- обґрунтовувати форми і методи управління;
- оцінювати ефективність управлінської діяльності;
- опрацювати системи стимулювання ефективної діяльності та розвитку.

3. Пререквізити

Вивчення дисципліни «Менеджмент» ґрунтується на знаннях з освітніх компонентів «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства» та взаємопов'язана з дисциплінами «Маркетинг», «Фінанси підприємств».

4. Компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

Програмні результати навчання (ПР):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР24. Здатність ідентифікувати, аналізувати та запобігати корупційним ризикам у професійній діяльності.

5. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Природа менеджменту та організації

Тема 1. Поняття та сутність менеджменту

Тема 2. Організація як об'єкт менеджменту

Тема 3. Ухвалення управлінських рішень

Тема 4. Інформація та комунікації у менеджменті

Тема 5. Лідерство

Модуль 2. Процес і технологія менеджменту

Тема 6. Планування в організації

Тема 7. Організація як функція менеджменту

Тема 8. Мотивація як функція менеджменту

Тема 9. Контроль

Тема 10. Ефективність управління

Тема 11. Інноваційний менеджмент у системі управління підприємством

6. Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання.

Способи організації пізнавальної діяльності студентів, спрямовані на засвоєння знань, формування умінь і навичок, що базуються на основі груп **методів навчання**:

- теоретичні методи;
- практичні методи;
- інтерактивні методи;
- методи самостійної роботи.

Система контролю поєднує сукупність методів і форм оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.

Методи оцінювання:

- усне опитування - (0-2 бали);
- письмове опитування - (0-2 бали);
- тестування; (0-2 бали);
- презентація результатів виконаних завдань, доповіді; (0-5 балів);
- аналітичні звіти; (0-5 балів);
- розв'язування практичних ситуацій; (0-2 бали);
- отриманий сертифікат з неформального, інформального навчання - (5 балів);
- публікація тез чи статті (до 10 балів);
- модульна контрольна робота (10 балів);
- підсумковий контроль - іспит (0-30 балів).

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять, самостійної роботи впродовж семестру,

модульних контрольних робіт за накопичувальною системою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати неформального та інформального навчання, наукової роботи).

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за певний період навчання студентів. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Поточний контроль		Екзамен	Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II		
35	35	30	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

7. Література

1. Адізес І. К. Стилi хорошого i поганого менеджменту. пер. з англ. Валерія Глінка. Київ : Наш формат, 2020. 222 с.
2. Грушева А. А., Вітренко Л. О. Менеджмент : навч. посіб. Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпiнь : УДФСУ, 2020. 308 с.
3. Карий О. І. Менеджмент та iнновації: теорія i практикум : навч. посіб. Нац. ун-т «Львiв. полiтехнiка». Львiв : Растр-7, 2020. 297 с.
4. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львiв. держ. ун-т внутр. справ. Львiв : Львiв. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 223 с.
5. Мошек Г. Є., Федоренко В. Л., Соломка А. С. Менеджмент організації. Теорія та практика : навч. посіб. ХХІ ст.; за заг. ред. Мошека Г. Є. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Н.-д. центр судової експертизи з питань iнтелектуал. власності. Київ : Лiра-К, 2020. 419 с
6. Самойленко І. О. Менеджмент організації : пiдручник. Нац. аерокосм. ун-т iм. М. Є. Жуковського «Харкiв. авiац. iн-т». Харкiв : ХАІ, 2020. 279 с.
7. Слоун А. Моя iсторія в General Motors : з новою передм. Пітера Друкера; пер. з англ. Ганна Литвиненко. Київ : Наш формат, 2020. 435 с.
8. Спiвак С. М. Менеджмент конкурентоспроможності пiдприємств: теорія, методика, практика : монографія. Тернопiл. нац. техн. ун-т iм. Iвана Пулюя. Тернопiль : Паляниця В. А., 2020. 403 с.
9. Штерма Т.В. Роль менеджменту у фiнансовій санації пiдприємства. Формування ринкових вiдносин в Україні: зб. наук. праць. 2024. №3 (274). С.92-99. URL: <http://ndiime.org/wp-content/uploads/2024/06/3-2024.pdf>
10. Штерма Т.В., Бялковська О.А. Ринок праці, розвиток трудового потенціалу та виклики воєнного стану в Україні. *Трансформація глобалізаційних процесів в умовах iмплементації світової економіки та цифровізації*: колективна монографія науковців. Буковинський університет. Чернівці. 2025.С.6-53 https://bukuniver.edu.ua/wp-content/themes/bukuniver/docs/kolektyvna_monographiia_2025.pdf
11. Vasylchak S, Shterma T, Soloviy S., Vivcharuk O., Kondel I.Ukrainian agricultural labour potential management modelling in the context of European integration. *Scientific Horizons*. 2023. Vol. 26. №12. P. 146-157. URL: <https://sciencehorizon.com.ua/en/journals/tom-26-12-2023/modelyuvannya-upravlinnya-trudovim-potentsialom-ukrayini-v-silskomu-gospodarstvi-v-umovakh-yevrointegratsiyi> (**Scopus**)
12. Andriushchenko K., Liezina A., Shterma T., Vasylchak S., Manylich M., Petrynyak U Management of the Development of the Innovative Potential of the Region. *TEM Journal*. 2022. Vol. 11, Issue 1. P. 339-347. URL: https://www.temjournal.com/content/111/TEMJournalFebruary2022_339_347.pdf (**Scopus**)
13. I., Zhuk, Inna, T., Shterma Tetiana, T., Bilousko, Tamila, D., Sushko, Dmytro, O., Muravskiy, Oleksii Managing and Administering the Integration of Ukraine's Financial System into the Global Economy: Emerging Challenges. *Wseas Transactions on Business and Economics*This link is disabled, 998-1008 (22), 2025. <https://wseas.com/journals/bae/2025/b665107-3182.pdf> (**Scopus**)
14. Shterma T, Prodanchuk M, Kladiyev, V.; Kovtseniuk, H. Analysis of the Financial Management and Business Performance Implications of Income Tax Accounting Policy. *Economics Ecology Socium* 2025, 9, 52-69. <https://ees-journal.com/index.php/journal/article/view/292> (**Scopus**)
15. Якокка Лі. Кар'єра менеджера. URL : <http://infotour.in.ua/yakokka.htm>
16. An Introduction to Management. URL : <https://courses.lumenlearning.com/boundless-business/chapter/an-introduction-to-management/>
17. Rudominer R. Corporate Social Responsibility Matters: Ignore Millennials at Your Peril. 2017. URL: https://www.huffingtonpost.com/ryan-rudominer/corporate-social-responsi_9_b_9155670.html
18. Taylor F. W. The Principles of Scientific Management. Harper & Brothers

Publishers. New York and London, 1911. 77 p. URL: <http://dx.ua/56vus>.

19. What is Management? URL: <https://www.managementstudyhq.com/whatis-management.html>.

20. What is Organizational and Business Management? How Do I Manage? URL: <https://managementhelp.org/management/index.htm>.